

EDINOST

Glasiló Slovenskega političnega društva za Primorsko

»V edinosti je moč.«

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vanko ar to je 6 gld., za polu leta 33 gld., za četrť leta 120 gld. pri opravištvu in v tračkah v Trstu po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema 0.

poludne. Cena za vse Posamezne številke se prištet in v Ajdovščini po Ferrente, »Nava tiskarna«.

Val dopisi se pošiljajo Uredništvu »in Tarreata« »Nuova Tipografia« vsak mora biti frankiran. Rokopis brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vanko besedo 2 kr

Evrope kolonijska politika.

V zadnjem času je kolonijska politika evropskih držav gotovo najmerodajnejša. Vojna Engležev v Sudanu, vojna Francozov v daljnji Aziji, pomikanje Rusov proti Afganistanu, italijanska in nemška okupacija v Afriki in Aziji v namen, da se tam ustanove kolonije dotičnih Evropev in izkoristijo ondotno zemljo in ondotno prvotno prebivalstvo za domače evropske države. Misel kolonizacije je nastala gotovo iz obziróv na evropsko populacijonistiko.

V Evropi namreč prebivalstvo silno raste, življenje postaje vsled tega vedno težavnejše; da pa morejo evropska ljudstva živeti primerno kulturnim zahtevam časa, treba je pred vsem, da se pomnoži obrtnija in promet in da se zdatno razširi trgovinsko polje. Uprav velika produkcija, katera ne nahaja v Evropi pravega izplačanja, sili kulturne narode na kolonizacijo v drugih delih sveta, ker tako se tudi dotičnih držav socialne razmere zdatno zboljšajo.

Uže lansko leto smo našim čitateljem podali članek, v katerem smo dokazovali, da je posebno francoska primorana, misliti na zdatno kolonizacijo, katero je skoz nekatera desetletja zanemarjala, ker se je preveč mešala v evropske vojne. Francozje so to spoznali in politika sedanje francoske vlade zdaj v prvi vrsti meri na to, da si Francija pridobi kolikor mogoče dežel v Afriki in Aziji. Videli smo, kako je Francija Evropo iznenadila s zasedenjem Tunisa, in vidimo, s kako silo se zdaj bori proti Kinežem, da si zavaruje in pomnoži svoja posestva v Aziji.

Ali vse to še ne govori toliko o važnosti kolonizacije, nego kaže Bismarkov zadnji govor v nemškem državnem zboru. Bismark je namreč zagovarjal potrebo governerja v novem afrikanskem posestvu Nemčije Ka-

merun. e mej drugim, da spo- znava, eška je kolonijalna po- litika, da d nje tudi ne more uže denes ali jutri pričakovati sadu, am- pak da blagoslov po takem ozbiljem delu pride veliko kesneje.

Ako pa se hoče dospeti k pra- vim ciljem s kolonijalno politiko, po- tem je treba, da ima ljudstvo veliko zaupanje v svojo vlado ter da njega poslanci ne tarnajo malenkostno. Ako pa nemško ljudstvo noče kolonijalne politike, potem ne bo Nemška mogla dolgo stati v vrsti drugih evropskih velevlasti, ampak se bode morala močno oborožena držati v kotu filisterstva, kajti kakor hitro bi odložila orožje, postavile bi jo druge vlasti, ki hre- pené po svetovnem gospodarstvu, pod jerobstvo, ker taka vedno nevarna vlast bi drugim vlastim sčasoma po- stala nadležna.

V daljšem govoru je potem Bis- mark pobijal Angleže in ministra Gladstona, ker je Nemcem nevoščljiv za majhne pridobitve v Afriki itd.

Za nas je glavna stvar Bismar- kovo menenje o kolonizaciji; ta na vsak način veliki državnik celo trdi, da bi Nemška morala sčasoma propasti, ako se ne poprime kolonijalne politike, in s tem je dosti rečeno. Ko- lonijalna politika ima torej na vsak način veliko večo važnost, nego so dosedaj sodili navadni politiki, posebno važnost pa ima ta politika za Nemce, in baš to, da se je Bismark poprijel s tako energijo kolonijalne politike, kaže, da je mojster v svojej stroki in da dobro pozna, kaj more koristiti njegovemu narodu in njegovej domo- vini.

Uprav ko to pišemo, nahaja se pri nas francoski politiški pisatelj, ki pozna dobro Slovane in Nemce in v pogovoru o Bismarkovej kolonijalne politiki izrazil nam je tako-le mene- nje o Bismarku in o nemškem narodu:

»Bismark je v resnici velik poli- tikar, ali pri njem je to, da kar on

v politiki zasleduje, tudi naravnost pové; le priprave njegove za vsak korak so tako fine, da kadar on pro- glasi svoje menenje, je situacija uže taka, da mu ni mogoče več skoraj ničesa priprečiti. Tudi gledé koloni- jalne njegove politike je on stvar dobro premislil.

On pozna predobro Nemca, ako ne drugod, študiral ga je lahko na Poljskem. Nemec ima najboljšo last- nosti za naseljevanje, on pride v tujo deželo, vede se v začetku jako krotko, le doma goji svojo narodnost, v ostalem se rad podvrže večini de- žeje, v katerej živi, ali kakor hitro se čuti močnega, bogatega, dela na to, da postane gospodar v tujej hiši in to tem več, ako zna, da se naslanja na močno nemško državo. Nemcu je tudi potrebna kolonizacija, ker prebivalstvo na Nemškem hitro raste, a nemške dežele so uže jako močno obljudene, pa večinoma tudi nemajo posebnih naravnih bogastev, to so naravni uz- roki, kateri silió Nemce na izseljitev v tuje kraje.

Francozje nemajo v tem obziru toliko potrebe, oni imajo dosta zaslužka doma, v Franciji se v obče veliko boljše živi, nego pa v Nemčiji, zato se Francozje jako neradi izseljevajo, navadno le tedaj, ako jim je zago- tovljena na tujem dobra bodočnost.

Za pravo kolonizacijo pa je treba velikega poguma in vstrajnosti, ker se imajo prvi kolonisti navadno bo- riti z velikimi težavami in čestokrat postanejo žrtve teh težav, še le drugi in tretji rod teh kolonistov ima uspeh. Kedor ni videl takih kolonij mej div- jaki, on si niti ne more misliti težav, s katerimi se morajo boriti začetniki.

Nemce je treba opazovati v Ame- riki. Še pred leti ni bilo dosti slišati o njih; niti govorilo se ni o njih; ali v novejšem času je to vse dru- gače postalo; oni uže izdatno pose- zajo v volilne boje v zedinjenih dr- žavah severne Amerike, in Bog zna,

ako ne dadó kedaj povoda, da se v Ameriki prelomi Monroeova doktrina ter da se meša Nemška v Amerikan- ske zadeve.

Nemec v začetku ni nikoli si- lovit, ali on je potuhnen, kadar se nahaja mej drugimi narodi in za to jako rabljev za take cilje, kakoršnje zasleduje Nemčija.

Rusi na Poljskem postopajo silo- vito, ali bolj odprano in Poljaci so uže davno spoznali, da so jim Nemci bolj nevarni neprijatelji, nego Rusi.

Nemške kolonije v Poznanijsi so bile v začetku jako skromne in krotke, kako danes Nemci tam gospodarijo, to je svetu dobro znano. Skobelev je bil res vojak in ne diplomat, ali iz- rekel je v Parizu veliko resnico.

Latinski narodi in Slovani morajo biti na oprezi, ker enim in drugim preti ista nevarnost. Tako pisatelj francoski, ki natanko pozna razmere v Nemčiji, na Poljskem in je bil tudi v jutrovih deželah. To pa nas šó bolj potrjuje v menenju, da Bismarkovi kolonizacijski načrti res segajo daleč, in da tu in tam res tudi Angležem in Francozom s časoma pridejo do živenga. (Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesarjevič Rudolf z presvitlo svojo so- prego je 3. t. m. pri najlepšem vremenu prišel v Berut in 4. se napotil v Damask.

Poslanska zbornica državnega zbora je 3. t. m. nadaljevala splošno razpravo o proračunu, govoril je še poslanec Hausner in potem glavna govornika Herbat in Fan- derlik; poslednji je očital levici, da neka- teri njeni udje gledajo čez mejo, a načel- nik ga je zarad teh besed posvaril, če tudi je resnico govoril; to zopet kaže, s kolli- kim obzirom se postopa z levico. Nazadnje se je razprava odložila.

V seji 4. t. m. se je proračun sprejel za podlogo podrobne razprave, potem ko so še poslanci Gomperz, Magg, Hausner, Vo-

maknola, udari tretji ter je na tla padla in razpočila se, ker uže dolgo mrtva bila, buditelji pa so močno tepeni bili ter izti- rani iz grada.

Šli so zopet nad kmeta razsrjeni, ali on jih uže od daleč zagleda in reče ženi: Jaz pojdem v les smolo kuhat, ti pa reci, če pridejo, da sem bil hudo tepen in da v lesu najboljši lek kuham. Oni pridejo, pitajo za njega, ona pove; tedaj rečejo: Tudi nam treba leka, ter se napotijo tja, gder je oni mož lek kuhal. Tam se mu potožijo in on jim reče: Da prav zdaj on vračilo kuha, ter drage volje tudi njim postreže.

Veli prvemu, naj breguše sleče in tako tudi pajdaša, potem ulije jedno lopato prvemu zadej na golo kožo, hitro je po- magalo, zbežal je.

Drugi pa prosi: Meni pa dve lopati, da kaj zda, hitro je dobil dve lopati vre- lega vračila in še hitreje odtekel, nego prvi.

Tretji pa pravi: Meni pa tri lopate, da bom hitreje tekel in ona dva dot-čem. Tako so šli vsi, drug za drugim, zadej »lošana« ter kričoč bežali. Oč velikega smeha popusti oni mož svoje vračilo in vse — a tudi mene ni mikalo poprašati o tem ter sem tudi nazadnje zbežal.

PODLISTEK.

Narodne pripovedke iz Spodnje Štirské.

I.

Enkrat sta bila dva zakonska, mož in žena, nekega dne reče žena možu: ti boš gnal denes kravo »lisko« na bližnji semenj, pa gledaj da jo dobro prodaš.

On je kravo gnal in jo na somenj postavi, ni dolgo da pridejo trije »Ozri širokimi bregušami« prašajo za ceno, mož reče 4 goldinarje za lisko, oni pa kar naglo denarje našteje ter mej seboj govoré, da takega kupa ni še bilo.

Mož pride domu in svojej ženi pove, po čem je lisko prodal. Ko žena to čuje, nevoljna in rasnjena moča prav ostro po- krega, kakor je sploh ženska navada. Mož, ves ponižen, ženi govori: Žena, draga žena, jaz čem vse to popraviti, le ne srdi se več, moja Katrica.

Hitro se odpravi ter koraka naravnost v prvo, drugo in še tretjo oštarijo (go- stilno), v vsakej pusti en goldinar, zatem gre k tistim Ogrom, kateri so lisko kupili in reče: Hodite z menoj, jaz nekaj na »ardamaš« dam (to je tukaj v navadi skoraj

pri vsakej kupčiji, da še nekaj na pijačo dasta kupec in tudi prodajalec). Pridejo v prvo gostilno in kadar so zapili in zajedli goldinar, kateri je Katridin mož naviašč prej v krčmi pustil, obrne klobuk (škrlak) na glavi in reče: Če svobodno odidejo dalje. Gostilnar reče, da lahko gredo.

Gredo v drugo gostilno, tudi tam se enako zgodi, oni mož obrne škrlak in o- praša, če smejo dalje iti. Gostilničar odgo- vori, da uže lahko gredo. Tudi v tretjej gostilni se enako zgodi. Ogri si mislijo, da ima ta mož tak škrlak na glavi, da ni treba plačati, če ga z roko naprej i nazaj obrne, dogovore se in začno se z našim kmetom za klobuk pogajati.

Kmet odgovori: Če se vam moj mastni stari škrlak tako dopada, pa ga prodam, če ga dobro plačate. Ogri: Koliko hočete imeti? — Tri sto goldinarjev. Oni se spo- gledajo, vendar pa plačajo kmetu klobuk.

Mož kmet gre vesel domu ter svojej ženi pove, kaj se je zgodilo in reče: Ljuba moja, glej, koliko sem denarja prinesel in ti pa si me poprej tako zmerjala. Žena: Dragi moj mož! prosim te odpusti mi, saj veš, da smo vse »babe« več ali manj jezične.

Ogri so se s klobukom mislili dobro gostiti, od gostilne do gostilne hoditi in svojo kupčijo popustiti. Gredo toraj v go- stilno, pijó in jedó na čudežni klobuk, potem eden pita, če smejo dalje iti, ter

klobuk nazaj obrne na glavi: gostilničar pa odgovori, naj poprej plačajo dolg, ka- teri so naredili. Hitro zgrabi drugi klobuk in pravi: Ti nič ne veš, poskusim pa jaz ter stori kak prvi, a tudi sedaj krčmar reče, da morajo plačati. Zdaj pravi tretji: Vi dva oba nič ne znata, dajta sem klo- buk, jaz uže prav naredim, ali krčmar zopet hoče plačilo.

Zdaj pa se urno napotijo k onemu možu. Mož jih uže od daleč zagleda skozi okno in reče ženi: Glej, tu sem le prih- ajajo oni možje, o katerih sem ti pravil, jaz se mrtvega naredim, ti me pa pokrij z mrtvaškim prtom ter reci, ko pridejo, da sem umrl. Ogri v hišo stopijo, vidijo da je mrtvev in rečejo mej seboj: Zmolimo za njegovo dušo en Očenaš. Ko odmolijo pa rečejo: Sedaj pa še vsak s to palico enkrat po njem mahnjemo.

Udari prvi po svojej moči in mrlič se je stresel, udari drugi in je uže vstal, udari tretji in mrlič iz hiše zleti. Ko to vidijo, in ko so malo k sapi prišli, rečejo mej seboj: Dobro, da nismo izgubili te palice, katero nam je dal, z njo bomo mrtve budili.

Napotijo se k nekemu grofi, čegar hči je mrtva ležala, ter naznanijo, da znajo mrtve buditi. Obeta se jim lepo darilo, če mlado grofico obude. Stopijo k mrtvej hčeri, katera je na mrtvaškem odru ležala, najpogumnejši udari prvi z ono palico, pa se ni ganola, udari drugi ter se je pre-

šnjak, Herbst, Chlumecy, Rechbauer in Plener dostavili dejanske opombe k posadnim govori. Predno pa se je pričela podrobna razprava, opomnil je načelnik, naj se ne govori več o aplošnih zadevah, ker se je 130 govornikov vpisalo. Sprejela so se potem brez ugovora poglavji: cesarski dvor, kabinetna pisarnica, državni zbor in državno sodišče. Pri poglavju ministrski svet, naslov dispozicijski zalog je izjavil poslanec Pflügl, da se je trdilo, da se je klub središča z večino državnega zbora in vlado razprl. Klub porabi to priliko, da take glasove ovrže, ker bo glasoval za dispozicijski zalog. Osebnost razmere na desnici se morebiti promene, ali on upa, njegova stranka se ojačena vrne. Vlada naj dispozicijski zalog še dolgo in blagoslovno rabi. Klub središča ga je v zaupanju do vlade dovolil. Poslanec Pflügl je opravičeval glasovanje kluba središča o pristojbinski noveli ter izjavil, da klub središča nikoli ni mislil, in tudi ne more misliti, ločiti se od sedanje večine, katera stoji na temelju zgodovine in morale. Opozicija naj si nikakor ne dela upanja, da se klub središča izneveri večini. Poslanec Menger napada vladine časnike ter pravi, da je zaupanje političnih krogov v sodbo najvišjega upravnega sodišča omajano zaradi razsodbe pri volitvah v praško trgovinsko zbornico. Grof Taaffe izjavlja, da je vsaka vlada potrebovala in zahtevala dispozicijski zalog; dispozicijski zalog se rabi le za brambo proti napadom. Za obliko posameznih člankov v časnikih vlada ne more biti odgovorna. Ministerski načelnik zanika, da je omajano javno zaupanje do sodišč, ki sodijo o političnih stvarih. Potem se dovoli dispozicijski zalog in tako tudi vsi drugi naslovi ministerskega sveta. — Včeraj je bila zopet seja.

Proračunski odsek je 5. t. m. po daljši razpravi brez promembe sprejel zakonov načrt glede pomnožitve vozov na državnih železnica ter odbil vse predloge poslancev Beer, Neuwirth, in Plener. Manjšina je valed tega izrekla, da svoje predloge v poslanskej zbornici utemelji.

Ogerska poslanska zbornica je 3. t. m. končala razpravo o preuredbi gosposke zbornice in prejela vse vladine predloge brez promembe, prečrtala je le določbo, po kateri naj se ozir jemlje na one ude gosposke zbornice, ki so se o zadnjih treh letih redno udeleževale sej gosposke zbornice.

Vnanje dežele.

Na Cetinju se delajo velike priprave za sprejem prestolnikov Rudolfa in Stefanje, kida se sneg s ceste, na kateri leži še do metra visoko, da se pot razširi. Nalvojevoda Jvan pride 13. t. m. v Kotor, da spremlja prestolnika.

V Italiji so se tudi začeli vzdigovati valovi agrarnega prašanja. Uže lansko leto so se najemniki in delavci v več krajih uprli grajščakom, delu odpovedali in pokončavali grajščinska polja in ngrade, da so morali vojaki red delati. — Letos se je to uže zdaj začelo; iz Roviga se namreč poroča, da je dvesto najemnikov začelo pokončavati ngrade grajščakov in da so bili vojaki zoper nje poslani ter so več najemnikov zaprli. Temu se prav nič ni čuditi in gotovo je, da se upor najemnikov in delavcev razširi po vsej Italiji, ako se zastarele agrarne razmere ne predrugačijo. V Italiji so te razmere zelo žalostne, ker tam se skoraj v vseh provincijah še o kmetu govoriti ne more, ker kmeta ni; zemlja je grajščakova in ta jo daje v najem tistemu, kdor jo obdeluje ceneje; agrarne razmere so v Italiji še danes skoraj popolnoma take, kakoršne so bile prej 1900 let, ko je Julij Cezar zemljiške zadeve vredil. Takrat je bilo to deželi velekoristno in Cezar je bil ljudstvu velik dobrotnik, ker je odpravil mnogo robstva, a za danes te razmere nič več ne veljajo in Italija bo morala odpraviti kolonstvo, če hoče imeti mir v lastnej deželi, in v to mora začeti delati brez odloga, sicer požene morje socijalno-agrarnega prašanja pokončevalne valove od Planin do Etne.

Mej nemško in angleško vlado se je pomirilo. Bismarck se je namreč dogovarjal z angleškim poslancem glede egiptovskega prašanja ter Angleškej celo svetoval, naj se Egipta polasti. Ta zaupljivi pogovor pa je angleška vlada objavila in valed tega

velika nevolja v nemških diplomatičnih krogih. Nemci zdaj čitajo angleško vlado, da je z objavljenjem tega pogovora hotela vzbuditi in Francoskem nezaupanje do Nemčije, pristavljajo pa, da tega namena ne doseže.

V Londonu je 5. t. mes. prišel Herbert Bismarck ter imel zvečer pogovor z Granville-om. Misli se, da se s tem pogovorom poravnajo neprilichnosti, ki so nastale mej nemško in angleško vlado.

V egiptovski zdravstveni komisiji je 4. t. m. avstrijsko-ogerski zastopnik predlagal, naj se zdravstveni svet popolnem prevredli. Načelnik pa ni dopustil razprave o tej zadevi, ker ne spada v področje komisije. Zoper to pa so protestirali zastopniki avstrijsko-ogerski, francoski, nemški, spanjski, grški in turški.

V Afganistanu so si Rusi in Angleži uže v nasprotju. V zgornji zbornici je namreč angleška vlada 4. t. m. naznanila, da je ona od Rusije zahtevala, naj vojsko umakne od sotesk Zulfikar in Sarigazi, kateri je zasedla, Rusija pa je to zahtevanje odbila, vendar pa zagotovila, da so ruski častniki dobili ukaz, naj ne iščejo razpora z Avfgani. Zapletek se je le tedaj bati, ako Avfgani napadejo ruske prednje straže. Angleška vlada je ukazala angleškemu zastopnikom, naj Avfgane svaré, naj svoje vojske ne pomaknejo dalje. Z Rusijo se razprave še vrše. Rusi so se daleč proti Heratu pomaknili. Na prašanje, ali nastane angleško-ruska vojna, ako se sprimejo Avfgani z Rusi, odgovoril je Granville, naj se o tem prašanj pod interpelacija.

Iz Sudana dobivajo Angležem jako neugodne vesti. Nastala je jako huda vročina; v Kortu-ju je dosegla 104 stopinj po Fahrenheitu v senci; valed tega se umakne glavna vojska v Dongolo in se vojaki razdeljavlj ter zasedejo razne kraje ob Nilu. — Poroča se dalje, da bo vladate dni v parlamentu zahtevala, naj se vojska v Sudanu za 12000 do 15000 vojakov pomnoži; druga poročila pa trdó, da Angleži Sudan popolnoma zapuste ter ga izroče krivemu proroku.

Novi načelnik severno ameriških držav je 5. t. m. nastopil vladanje. Ta dan je v parlamentu razvil svoj politični program in rekel, da se bo držal tradicionalne zunanje politike, politike miru, da se ne bo vtikal v zunanje prepire in ne bo hlepel po časti v drugih delih sveta; finančna njegova politika bo taka, da se prebivalstvo oprosti nepotrebnih davkov, in da se ne nakopičijo prebitki v državnej blaginji; on priporoča pravično postopanje z Indijani in naj se pripuščajo k državljanstvu, mnog ženstvo se ima zatrei in ubraniti naseljevanje taci, ki ne mislijo postati ameriški državljani, predrugačiti se ima civilna služba in varovati pravice tujcev.

DOPISI.

Pri Sv. Ivanu, 5. marcija 1885. — Ko smo po vsakovrstnih časnihki čitali o izidu prvega zbora Cikorje, čudili smo se visoke učenosti nje predsednika in njega pristavev, kajti gospod Vrzota je zadnje nedeljo v neki krčmi pri sv. Ivanu v samoznósti 4 udov Cikorje in večine bolj zmernih okoličanov čital gujusni lahonski list »Independente« in svoje neumnosti kvasil, ali bolj zmerni okoličani se niso za njegove kvante menili in so se le norčevali.

Vi cikorjaši, slovenskega naroda odpadniki, ali se še niste zavedli, da ste se vrgli v naročje najkrutejšega sovražnika svojega naroda in sv. vere. Kaj boste pričakovali od Mauronerja, ki se je na Rimskem bil proti Kristusovemu namestniku sv. Očetu. Gotovo ko bi Bog poslal na ta svet vaše očete in pradece, sramovali bi se svojega lastnega zaroda, in skušali bi vas pred Bogom zatajiti, da vas ne poznajo, kajti oni vas niso učili zatajevati vere in naroda. Vrzota pa, ki pravi, da cerkev je botega, lahko da ga Bog očitno kazni, in vi trije ali štiri, ki vas je s žganjem kupil na 31. januarja, varujte se hujših nastopkov in boljše storite, da se odpoveste Cikorji, da vas ne bodo celo babe zsramovala, da ste si lposodili celo obleko, da ste šli borovat v Cikorjo.

Ko so pevcí društva Zore 9. feb. pri Francu Subanu prepevali in se razgovarjali, prišli so na pogovor narodne noše, in neki mladenec izrazi željo, da bi pevcí društva »Zora« vsi si omislili enako narodno obleko, to je nekoliko pretežavno, pravijo drugi, ker narodna obleka je predraga in zaslužka je malo, na to pravi

prvi: Jaz pa vendar imam upanje, da na veliko noč pridem k sv. maši v kratkih hlačah, za koncert od Zore sem si jih izposodil, ali za veliko noč upam, da bom svoje oblekel. Na to, ko so se dalje pomenkovali, segli so si drug drugemu v oko, da hočejo za gotovo poprijeti se zopet narodne noše; jaz pa, ki sem vse to opazoval, vzdahnil sem v srcu: krasna misel, oh da bi bilo tudi meni mogoče.

Svetlovanec.

Iz Lonjera v 5 dan marcija. Minolo je uže mnogo časa, kar nis, draga Elinost, iz naše vasi prejela nikacega dopisa. No, da ne bode svet mislil, da nas ni več tu, hočem se jaz enkrat oglasiti ter povedati, da še živimo in to lepo živimo. Naša vas je majhna, a v njej bivajo dobri in pošteni ljudje, tako, da ide vsak zadovoljen od nas in se pri vsakej priliki rad vrne. Vlansko leto, kakor uže vsem znano, ki čitajo našo Edinost, dobili smo na Katinaro nove zvonove. To ti je bilo veselje takrat, in vsakemu si lahko z lic bral radost, ki ga je navdajala pri tej priliki. Potem smo imeli občni zbor Edinosti, pri katerem je marsikatero našega možaka in mladeniča ogrelo pri srci, čuti te krivice, ki jih moramo trpeti.

Rodila se je pa tudi v prsih naših mladeničev in možakov krasna misel, ustanoviti si samostojno društvo. Po občnem zboru v hiši gostoljubnega Andreja Čoka so se zbrali tržaški gospodje in nas v tem še bolj utrdili. In kar smo ondaj želeli, iskreno želeli, to imamo danes gotovo. Osnovni odbor je dobil od društvenikov nalog, sestaviti pravila in jih predložiti vladi v potrjenje. Da se vsem zahtevam zadosti, dali smo društvu dva smotra, namreč da se omikamo v branji in v petji ter radi tega imenovali društvo: Bralno pevsko društvo »Zvon«. Kakor lepo pojo katinarski zvonovi — tako lepo ubrano naj se v prihodnje glase pesmi naših vrlih pevcev. Pesem njihova naj se razlega po naših tleh slovenskih. Iz slovenskih prsnaj jim ista doni v slavo našega milega naroda, za večjo čast naše zlate domovine.

V našem jeziku hočemo se izobraziti sami, ker nam ga povsod izpovedujejo in nam ne dajo prilike oni, ki so prav za to postavljeni. Mi pa ne obupamo, če tudi smo ubogi in hočemo vstrajati, da ne bodo mogli naši potomci kazati na nas, da smo bili izdajalci svoje domovine, ampak da se nas bodo naši mlajši z ponosom spominjali ter govorili: Moj oče, moja mati in vsi moji predniki so ljubili svoj dom, zakaj bi ga mi ne. Trdno se hočemo oklenoti vsi našega novega društva in skušati ga dovesti do popolnoma trdnega stanja. Bog živi, Bog vzdrži naše novo bralno pevsko društvo »Zvon«! Bog živi pa tudi njegove ustanovitelje, kojim se hočem v cenjenem listu Edinost pri priliki najrajš neje zabvaliti. Naprej sinovi majke Slave, ker naša je bodočnost!

Iz Gorice 5. marcija. (Izv. dopis). **Volitve v trg. zbornico.** — **Voda Mrzlek.** — **Konjske dirke.** — **Razno.** Te dni so se vršile in izvršile volitve v trgov. zbornico. Goriško po novej postavi. Nam Slovencem so bile te volitve neugodne in imamo zdaj manj zastopnikov v trgov. zbornici, nego smo jih imeli poprej. Mi imamo namreč samo 3 zastopnike (Ignacij Kovačič, David Godina in Anton Erzetič). Lahoni jih imajo 10 in zmerni Italijani in Nemci skupaj 9, ako se računui, da je par zadnjih dvomljivih, potem pridemo do sklepa, da imajo prav za prav Lahoni večino, kar je jako žalostno. In kaže, da so Lahoni bolj premeteni politiki in agitatorji, nego pa takozvani Italijanski patrijotje in Nemci. In res so Lahoni tudi dobo prevarili takozvane patrijote. Ko so videli, da pojde težko, napravili so kompromis se zmerno ital. stranko, katera se je zavezala, da sprejme tudi nekoliko Lahonov v svojo listo. Zmerni Italijani so tudi res lojalno držali pogodbo, toda Lahoni ne tako in so po zvižaič 4 svojih več spravili v zbornico, nego je bilo pogodeno. To se je do sedaj zgodilo še pri vsakih volitvah v trg. zbornico, a takozvani patrijotje se niso nič naučili, ali pa sploh igrajo dvojno vlogo, kakor to delajo nekateri patrijotje v mestnem zboru Tržaškem. To so takozvane »malve«, na katere se ni dosti zanašati.

Nekateri trdijo, da so Slovenci ta pot preveč zavozili, ker postavili so skoz in skoz svojo listo za vse razrede, namesto, da bi bili sklopili kak kompromis se zmernimi elementi. Ali to naj še bože, ker z omenjimi je kompromis jako težaven in bi se bil moral dolgo poprej pripravljati. Več je kriva nedelalnost, ker agitovalo se je na deželi za to stvar premalo, kajti polovica Slovencev ni volila in godile so se tudi reči, katere se nasprotne postavi. Meni je na priliko znano, da v mnogih krajih, posebno na Krasu, dobili so volilni list dan pred volitvijo. Dotični torej niso mogli poslati svojih volilnic do časa. Mnogim tudi niso bili znani kandidati slovenske stranke, kar je živ dokaz, da se od naše strani ni rabila ona energija, katera je potrebna nasproti prefriganim Lahonom. Sicer mislim, da so se godile mnoge nerednosti in nepostavnosti pri tej

volitvi, katere bi bilo treba pozvedeti in potem skušati, da se volitev ovrže. Vaši čitatelji se lahko spominjajo, kdaj uže sem jaz svaril pred letargijo in spodbujal k delu, a začelo se je vse prekasno in s preziranjem mnogih naših elementov, kateri bi bili mogli močno koristiti. Organizacije nam manjka in v časih tudi pravega takta. Bog daj, da nas skušnjo izuče.

Znano vam je, kako je pred 8 leti podjetljivi trgovec Tripp (Slovenec) kopal globok tunel v hrib sv. Gore, da najde začetek močnega studenca »Mrzlek«, ki teče v »Sočo« prav v znožju omenjenega hriba v livelu Soče same. G. Trippu je šlo za to, da vzame studenec na višem mestu in da potem lahko izpelje to vodo brez vzdigovalnih mašin v Gorico in Trst. Znano je dalje, da je bila ponujana omenjena voda tudi Tržaškemu mestnemu zboru. Voda sama glede množine in kakovosti skoraj prekosi Bistrico. Prišel je v naše mesto bogatin, železniški podjetnik Ceceoni, kateri se je zopet poprijel Trippove ideje, in kakor se sliši, uže merijo njega inženirji vodo in pot, po kateri bi se mogla dovesti v Gorico in morda tudi naprej. Stvar je zdaj v rokah milijonarja in mogoče vendar, da se izvrši. Morda to podjetje reši celo večno vodno prašanje v Trstu?

Drugi Velikonočni praznik bomo imeli zopet konjske dirke na »Malih rojcah«. Kakor vsako leto, bode tudi letos skoraj gotovo mnogo kokodakanja, malo jajec.

Na »Malih rojcah«, ako Bog da, letos tudi blagoslovimo zastavo našega bralnega in podpornega društva, ako nam zopet Lahoni vsega ne preprečijo, saj jim je lahko, dokler jim tako ugoden veter piha.

Koze so nam sem zanesli Trždanci. Vreme imamo spomladansko, v kratkem bo vse v cvetju, ako marcij ne izroji. Pravijo da bomo imeli letos v par mesecih tabor nekod na Tominskem, ali gotovega menda ni še nič.

Pogreb rajnega pesnika Krilana (Pagliaruzzi-ja) bil je res velikanski.

Iz Trnovske dekanije, 4. mare.

»O vdova tožna, zapuščena,
Ti mati toliko sirot«

Te prekrasne pa žalostne vrstice dajo se danes v vsem pomenu obrniti na trnovsko dekanijo. Minolo je komaj dve leti, ko je rajni prezasluzni dekan, g. M. Strucelj na veke zatisnil svoje oči — uže zopet roni dekanija trnovska bridke solze na prerani grob sedanjega svojega dekana g. Jan. Urbančeka. — Veselila se je popred osamljena dekanija trnovska prihoda novega g. dekana. Opravičeno je bilo njeno veselje iz več uzrokov.

Veselila se je, ko je zadobila po dolgi zapuščenosti zopet svojega dobrega očeta. Veselila se je, ker je dobila izredno nadarjenega, milega, za cerkev, božjo čast in slavo, za narodne svetinje — sploh za duševni in telesni prid ljudstva nad vse natega duhovnega pastirja. Solze veselja so igrale nam v očeh, ko je nam blagi pokojnik v svojem vmeščevalnem govoru, z vso le njemu lastno gorečo zgovernostjo, razložil namen svojega prihoda k nam, Solze veselja pravim rosile so nam obraz, ko smo slišali iz njegovih ust, da prva briga bode mu čast božja, duševna in telesna blagost mu izročeni ovčic in — pravica.

»Duševni mir — mir srca in vesti — to je največa sreča, katera more človeka uže na tem svetu osrečiti. Žalostno za človeka, kateri zgubi ta mir. Zatorej, ljubljeni moji, kadar zgubite to veliko srečo, prihitite vselej v to le cerkev — k spovednici. Vidite, da največe veselje mi bode, vam vaše duševne rane celiti. Ne bojte se, ne bode se mi tožilo nikdar priti v spovednico, ter v hudej sili vam nesti tudi na dom poslednjo tolažbo. Tako nekako je mej mnogimi drugimi zlatimi besedami pred petnajstimi meseci — o priliki svojega umeščenja — govoril sedaj pokojni g. dekan. Kedor je kdaj slišal ga govoriti raz lece, ni mu šel njegov govor nikoli več iz spomina. Z lučjo tr-ba je iskati tako popularnih a zraven neustrašenih govornikov. Kakor brušen meč, prodirala je njegova beseda srca vernikov.

Otajalo se je marsikatero zmrazilo srce, in potok solz je močil spokorjenega obraz. Se ve da, ni se mu prav zaradi neustrašnega oznanjevanja, čiste svete resnice manjkalo sovražnikov, ali njegova gorečnost, do vedno čiste — neokaljene resnice je bila pravi bič, kateri je neusmiljeno žvižgal po nasprotnikih, kateri mu pri vsej zagrižlosti drugega niso mogli storiti, nege da se se v svojem notranjem skrivoma grizli od srda.

Ako bi hotel pa vse njegove blage lastnosti popisati, reklo bi se to vodo v morje nositi. Naj dostavim samo, da je zraven gorečnosti za cerkev, božjo čast in slavo, pravico in resnico, bil narodnjak, v pravem pomenu besede.

Vedno in povsod se je čutil sina matere Slave in kot tak občeval v privatnih in službenih zadevah, izključivo v slovenskem jeziku. Stara matrike in druge zapisnike je odstranil popolnoma, ter na njih mesto uvedel slovenske.

Ali kratko je bilo naše veselje. Blag pokojnik, kateri je z izredno gorčnostjo opravljal dolžnosti svojega stanu, ločiti se je moral prav vsled tega, prezgodaj od nas. Vgrtetje in za tem prehlad, preužredilo mu je plućnico, katera ga je v enem tednu izročila smrti v naročje.

Dne 1. t. m. nam je žalosten glas zvonov naznanil, da je preminolo blago bitje njegovo. Črna zastava je žalostno povešena, oznanjevala raz cerkvenega stolpa, smrt ljubljenega dekana, V. Tolpab je hitelo ljudstvo v farovž, da še zadnji krat vidi na mrtvaškem odru ležečega svojega pastirja.

Dne 3. t. m. smo izročili njegovo telo materi zemlji. Na stotine in stotine ljudstva je prihitelo bilo mu skazati poslednjo čast. Da je bil sprevod slovesen, ni mi treba omenjati. Spremljevalo ga je k večjemu pokojni 23 gg. duhovnov, med njimi nekaj sošolcev.

Pogrebni govor je govoril čestiti o. Avguštin iz Reke, z čemur je dovolj povedano.

Tudi pesmi: »Jamica tih« in »Blagor mu«, izvajljale so pričujočim solze iz oči. K zaključku le še to:

Odkar obstoja obširna trnovska dekanija, pomni se, da so njeni župljani svoje gg. duhovne spoštovali in ljubili. Te so dokazali že večkrat, kakor i sedaj. Ne dvomimo, da tudi od sedaj ostanejo zvesti tem lepim lastnostim. Ni dvoma tedaj, da se je višja duhovska oblast ozirala na to, ter trnovske dekanije vedno dajala dobre gospode duhovne. V tem smislu stavimo na višjo duhovsko oblast tudi sedaj opravičeno upanje, da trnovske dekanije da zopet dobrega ter svojih prednikov vrednega nastopnika.

Pokojnemu gospodu dekanu pa ohranimo hvaležen spomin, ter recimo: Počivaj v miru, blagi mož.

Pulj v Istri, 28. febr. — V našem mestu se raznovrstne stavbe tako množijo, kakor gobe na namočenih livadah. Imamo i lepe gostilne in kavane itd. A baš danes je bila ena najelegantnejših palač ko gostilna z nekako prav domačo slovesnostjo občinstvu odprta. Dobro poznani domoljub in šlovelkoljub gospod Anton Dejak jun. (Senožecan), je danes v krogi svojih sem porabljenih prijateljev iz Materijske in Notranjske strani, iz nemškega Grada, iz Trsta itd., okoli 20 jih je bilo, to svečanost brez ruša in trusa obhajal prav z družbinsko priljudnostjo, koja je le malo komu prirojena. Družega občinstva civilnega in vojaškega je bilo po sobanah in zunaj, da se je slednjišnji prostor težko dobil; jedi in pijače okusne, i po ceni, postrežba točna in vsestransko anažna — priročna, a komfortom, koji se dandanes prav po redkoma nahaja. Prostora je po sobanah in na vrtu za 500 gostov. Mi smemo to mejnarodno gostilno vsemu s Puljem obdružjočem p. n. občinstvu z vso odkritosrčnostjo preporočati. Zove se po prejšnjim lastniku: »Beim Josef« — »pri Jožetu« — »al Giuseppe«.

Domače in razne vesti.

Avstrijska prestolnika v Damasku. O popotovanju avstrijskih prestolnikov nam je poročiti, da sta prišla v torek v Berut, v sredo pa v Damask v najboljšem zdravju i najlepšem vremenu. Prestolnik je tedaj splošno dano besedo Damasčanom o priliki, ko je romal v Jeruzalem, da k malu tudi Damask obišče. Takrat se je namreč v Damasku ustanovil odbor za njegov sprejem, ker so se Damasčani nadejali, da obišče tudi Damask. Temu odboru načelnik je bil sin znanega algerskega junaka, Arabcem svetega moža, Abdel Kader-a, ki je hotel avstrijskemu prestolniku vreden sprejem prirediti. Omenjeni načelnik je iz imenitnega kobilišča slavnega očta, ki je mej tem umrl, dve arabski kobili izbral, da jih odličnemu gostu podari. Ali prestolnik takrat ni mogel več obiskati Damaska, in za to je izrekel imenovanemu odboru svojo zahvalo ter dal besedo, da pozneje pri ugodnej priliki obišče Damask in če le mogoče v družbi prihodnje svoje soproge. Iz Beruta v Damask drži cesta, zgrajena pred malo leti, po kateri vozijo omnibusi neke francoske družbe popotnike in skoraj gotovo je, da sta se prestolnika v vozu te družbe iz Beruta v Damask peljala. Omenjeni Abdel-Kader-ov sin živi še danes v Damasku, kder uživa francosko penzijo ter ima veliko gospodarstvo. V Damasku živi tudi nekoliko Avstrijcev. Mala krščansko-katoliška občina je podrejena v Berutu stolujočemu vrhovnemu škofu Maronitov po imenu Jusuf Dibš. Prestolnik Rudolf je drugi avstrijski princ, ki je obiskal Damask, prvi je bil rajnki nepozabljivi njegov ujec Ferdinand Maks, ki je to mesto obiskal.

Imenovanja. Stavbeni svetovalec Fr. Bendl pl. Hohenstern je bil imenovan višjim stavbenim svetovalcem i načelnikom tehniškega oddelka pri deželnem na-

mestništvu v Trstu. Na njegovo mesto je bil imenovan višji inženir Matija Jansta stavbenim svetovalcem. — Kontrolor v kaznovališči v Gradiški Viktor Loy. pl. Leichenfeld, imenovan je bil voditeljem tega kaznovališča.

Odlikovanje. Ivan Demarchi, vpo-kojeni sluga tržaškega deželnega soda je prejel za mnogoletno, zvesto svojo službovanje srebrni križec za zasluge.

Novo parobrodarsko društvo se je ustanovilo v Trstu, poljetniki so dalmatinski in tržaški trgovci. Kapitala so podpisali tri milijone gold. in pribavijo si šest parnikov.

Lloydovi kurjači so se kar naglo svojemu poslu odpovedali. Oni zahtevajo, naj se jim daje plača v zlatu, kadar so v službi izven jadranskega morja, ter naj se jim skrajšajo službene ure. Prvo zahtevanje jim je neki Lloyd dovolil, drugega pa ne, in vsled tega se je poravnava razbila. Lloyd se je vsled tega obrnil na vlado s prošnjo, naj mu začasno prepusti c. kr. mornaricekurjače. Kakor čujemo, uslišala je to prošnjo vlada, vendar le pod tem pogojem, da poprej c. k. pomorska gospodstva z vladnim komisarjem pri Lloydu preišče, ali Lloyd ni kake opravičene želje kurjačev prezrl. Ta stvar je vsakako za Trst i njegovo trgovino velevažna in utegne še kaj družega na dan spraviti. Proti možu, ki ima močen oklep in pri Lloyd, kakor se govori, nad 40.000 letne plače in drugih 100.000 gld. dobička od njega, težko je nam govoriti, ker nismo — milijonarji; a čas razodene vse: nič ni tako skrito, da ne bi bilo kdaj očitno. Ko so bile spreduje vrstice že natisnene, došla nam je vest, da je razpor poravnat; Lloyd je sprejel skoraj vse zahteve kurjačev; tri teh pa je policija zaprla zaradi nedostojnega vedenja.

Cikorija in mestni magistrat. Kako pride mestni magistrat do Cikorije, ali je on poklican, da dela za to društvo? Tako se poprašujejo Tržaški pravi patrijotje.

Skoraj bi se mislilo, da je Cikorija razun Sior Poldetovega tudi magistratovo maslo, kajti župan sam je pri Cikoriji in pri njej so tudi nekateri rudeči mestni očetje, pa mnogo magistratovih uradnikov in slug in vsi oni zidarji, ki imajo kaj opravila z magistratom. — Znano pa je tudi, da magistratovi slugi a la Gustinčič itd. hodijo po okolici iskat udov za Cikorijo. A ne le slugi, tudi uradniki so agitatorji Cikorije. — Tako na priliki je hodil te dni nek magistratni uradnik po imenu Pipan po okolici v poslih Cikorije; prišel je tudi do narodnega gostilničarja Senice v Kolonji. Nagovarjati ga je začel, naj pristopi k Cikoriji, da Cikorija bo skrbela za okolico in da bode preskrbovala vsem Cikorijcem delo itd. Ali Senica mu je odgovoril: »Kaj za to Vas plačuje magistrat? Mi okoličani smo skušali leta 1868., kako ljubezen ima do nas tista gospoda, ki nam je ustvarila Cikorijo, da bi nas prodala in v še večjo nesrečo pahnola. Pojte z Bogom, stumpece« lovit! Uradnik Pipan je na to stisnil rep mej noge in molče odšel.

Mi pa prašamo: Ali magistrat opravlja tudi službo Cikorije, Iredentarskega društva?

Tržaške novosti:

Patrijotično društvo gospa »Rudečega križa« za Trst in Istro ima danes o poludne svoj občni zbor. Iz letnega računa se vidi, da društvo lepo napreduje, ker je v prošlem letu pomnožilo svoje premoženje za 3240 gld. in ima zdaj glavnice uže f. 19240 in 33 novč. To društvo ima jako lepo svrhu in je vredno torej podpore naših premožnih in patrijotičnih gospa.

Gorelo je v dimniku v nekdanje orožni vojašnici ulice Fontana, kder sedaj biva bataljon pešcev. Ogenj so pogasili, predno so došli ognjegašci. Škoda ni nikake.

Semomori. 30 letna Marija M. ki je uže pred dobrim mesecem skočila v morje in si s tem hotela svoje življenje skrajšati, pa bila rešena, ne je na drug način končala. Pila je nekoliko salmika in v sredo na večer je storila konec toliko težavnemu življenju. Bog zna, kaj jo je do te skrajne meje dovedlo. — Na pokopališču av. Ane ustrelili se je 62 letni prodajalec žganja oče peterim otrokom. Vzrok nava-jajo slabo stanje njegovo. — Včeraj popoldne je šel 27letni mornar Henrik Fenon, oženjen, očetreh otrok z dvema tovaršema iz svojega stanovanja, ulica Carintia, na ulici najme izvoška in vsi trije so odpeljejo proti pokopališču. v neke krčmi blizu pokopališča se ustavijo in dobro pojužinjajo, potem pa se napolijo na bližnje katoliško pokopališče. Vsi trije gledajo spominke, ali Fenon zapusti tovarše ter »topi v pokopališčino kapelico. Kar naglo zaslišita prijatelja strel v cerkvi, hitro teče-ta tija, in kaj vidita? Prijatelja Fenona mrtvega na tleh, z revolverjem se je bil ustrelil v sence in precej mrtve ostal. Došli varniki pokopališča so ga odnesli v bližnjo mrtvašnico. Zarad tega samomora so kapelico precej zaprli in je ne odpre, dokler je ml. škof ne posveti na novo. Uzrok samomora je najbrže finančna zadrega.

Nesreča. 38 letni hlapec E. S. ki je v službi pri nekem jezderskem učitelju v ulici Corsia Giulia, je v torek popoldne jezdil po ulici Rossetti čilega konjčja. Konj se splašal iu trešči ubožega jezdeca na trda tla, da se je hudo rani na glavi. Prvo so ga zmočili v bližnji hiši, potem odvedli v lekarno Leitenburg, kder so ga obvezali in potem so ga peljali v bolnico.

Krasti je pričela mlada neka 12 letna deklica, ki je v neke hiši v ulici Fabbri prosila ter se seboj odnesla uro vredno kocih 6 f. Lepa odgoja to!

Policijako. Štiri mesarje in tri malopridne ženske prijela je straža radi prevelikega vpitja po ulicah. — Prijeli so 20 letnega težaka doma iz Smarij pri Sežani, ki je delal v novej luki, ker je vrečo praha, kocih 10 kg. težko ukradel. — 56 letnega starca so v ulici Capuano prijeli, ker je v cerkvi sv. Antona ukradl dežnik. Našli so pri njem več molitvenih bukvic in molekov. Čuden tat! — Sedem težakov je straža prijela v novej luki, ker so iz vreč s železno iglo krali kave. — Nekemu črevljarju v ulici Sanita so olnesli delalnega orodja v vrednosti 7 f. 30 kr. Gospodarji zapirajte vrata! — Ladjetesalec 47 letni P. V. iz Budimpešte, Madjar po rodu je bil prijel, ker je ukradel dve železni krogli v novej luki.

Izpred sodalje. Predvčerajšnjem je bil obsojen založnik znanega lista »L. Alabarda di Trieste«, Karol Bechtlinger na 2 tedna zapora in 70 gld. globe, potem dva bivša urednika slamarja omenjenoga lista, Peter Jurko na 4 dni zapora in 40 gld. globe in Ivan Risigari na 48 ur zapora in 25 gld. globe. — Oba slamarja sta namreč izrekli, da nista nikoli niti čitala »Salabarde« in da jima je Bechtlinger za odgovornost dajal po 10 gld. na mesec ter jima celo rekel, da on se dalje nemata brigati za list in njega obseg.

Iz Rojana nam pišejo: Na vse mogoče načine agitujejo Cikorjaši, da bi okoličane ujeli v svoje zanjke. — Te dni je šel nek Andrej Škabar, mož, ki uže od nekdaj izdaja svoj narod, k Piščancem in je nekaterim tamošnjim ljudem obečal f. 25., ako se vpišejo v Cikorijo. — Praviyo, da jih je par ujel v zanjko, ali še o teh se dvomi, ker jih gotovo sramota obide, kadar se spomnijo, s kom imajo posla.

Marija Lavrenčič (moškega spola a ne spolskega moštva) je bil te dni v nekem kraju, kder je lovil figamže, da iz njih napravi cikorijo. Tem možem je rekel mej drugim:

Kaj ta društva »Austria«, »Unione« itd., kadar ti ljudje pridejo kam, vedno vpijejo »Evviva Francesco Giuseppe«, to bi se ne smelo tako delati, ker se pretira stvar itd. Mi bomo vse drugače delali, pa se tudi ne bojimo vraga; kadar bodo volitve, bomo delali z ognjem in žveplom.

Ta mož po spolu misli morda, da odalej bode društvo »Austria« klicalo »Evviva Mauroner«. — V Trstu ni nikoli zadosti kilcev »Evviva l' Austria«, in enakih, ker baš ti klici Iredentaše najbolj plašijo in te ljudi je treba plašiti. Da pa ud veteranov tako govori, to kaže, da v veteranskem društvu ni pravega avstrijskega kameradstva. Odbor veteranskega društva naj stvar preiskuje, in naj izpahne iz svoje srede može, ki se drznó tako govoriti. Ako tega ne store veterani, pa drugi pošteni udje iz društva izstopijo. — Cikorija je hči Progressova, Progressovci so Iredentaši, Iredentaši pa ne more in ne sme biti veteran.

Iz Svetega Ivana nam poročajo, da je v sredo zvečer znani odbornik Cikorije Verzota moral bežati, ker je delal propagando za Cikorijo. — Da ni hitro pet odnesel, zgodilo bi se bilo kaj hudega. To je začetek Mauronerjeve sprave z okolico.

Vilenice na Krasi. Oddelek za preiskavanje vilenic avstrijskih turistov družne se uže dve leti peča s hidrografičnimi razmerami kraških dolin. Znani preiskovalec vilenic Fr. Kraus je lansko poletje preiskave nadaljeval in vsled tega je društvo turistov sklenolo, en del težavnih nalog rešiti. Za tehnična in znanstvena pripravljajoča dela se je izvolil odbor, v katerem so ti le gospodje: dvorni svetnik dr. Fr. vitez Hauer, intendant dvornih muzej, načelnik; knez Ernest Windisch-grätz, državni poslanec in veleposelnik, načelnikov namestnik; Fr. Kraus, načelnikov namestnik oddelka za preiskavanje vilenic avstrijskega društva turistov, poverodaja. Ta odbor ima nalogo, preiskati podzemeljski tok reke Pivke od Jame do postojinske vilenice in razne vilenice v zvezo spraviti. Ako se to doseže, odpre se čudo, kakoršnega Evropa nema.

Nesreča. V premogovih jamah pri Us-worthu na Angleškem je jamska sapa 3. t. m. 26 delavcev usmrtila.

Vremensko proročanje. Mathieu de la Drôme proročuje za mesec marcij tako le vreme: Od 1. do 8 deževno vreme po arelnjej Evropi, sneg na severu, viharno morje jadranskega (uganol je). Od 9. do 13. skoro prav tako vreme, le da pride vmes kak lep dan, na severu viharji in jako slabo vreme. Od 14. do 23. jako slabo

vreme po vsej Evropi, povsod močno deževje, tu in tam burja. — Od 23. do 31. še precej lepo vreme, le na Nemškem in Angleškem deževje. S kratka: deževno od 1. do 23; še precej lepo o 23. do 27., prav lepo od 27. do 31. t. m. — torej aprilsko vreme, vendar pa je upati, da ne bo rosilo na piruhe.

Volilna pravica žensk. C. k. namestništvo za dolenje Avstrijsko je vprašalo pri trgovinskem ministerstvu, ali imajo ženske aktivno in pasivno volilno pravico v raznih opravih pri zadrugah. Omenjeno ministerstvo je na to odgovorilo, da se na podlogi obstoječih zakonov vladnicam obrtnij i njih pomočnicam aktivna in pasivna volilna pravica pri zadrugah ne more izpodbijati.

Znamenita kitajska proklamacija. V letošnji angleške plave knjigi, katero je vlada predložila parlamentu, nahaja se mej drugimi kitajskimi pismi tudi proklamacija na kitajsko ljudstvo, ki je bila meseca julija lanskega leta nabita v Kantonu. Glasi se tako le: Vsako občevaranje s tuji je ostudno. Ti ljudje nemajo ni očeta ni miter. Oni rodé zverine. Oni vaše hčeri s hudičem može. Naša dežela ima sveto vero. Zakaj bi tuje hudiče posnemali? Naša dežela ima mogočne hogove. In naša dolžnost je, Shang-ti moliti. S pretvezo, da ustanove bolnišnice, delajo tuji hudičeve naklepe. Mi imamo domače zdrav-nike. Zak j bi se obračali na tuje hudiče? Vabijo vas, ko dele zdravila, da vam vzemo vaše žene. Neka vrsta spridenih žen od nas odpada in zapušča domače ognjišče. Ti ljudje imajo v mesecu štiri nedele. Ženske hodijo od vseh strani in da le zagledajo obraze evropskih barbarov, obesijo se jim na vrat. (O šmenkane kitajke, kaj bo z vami, ki imate tako raše one može, ki imajo v mesecu štiri nečele!).

Tržno poročilo.

Kava — malo posla; cene slabše, ker so došla neugodna poročila iz Amerikanskih trgov. Pročalo se je 600 vreč Rio po f. 49.50 do 60, 1000 vreč Santos f. 50 do 58, Java f. 62 do 64, Portorico f. 94 do 100, Ceylon f. 88 do 120.

Sladkor. — Vsed ugodnih poročil iz raznih trgovišč je bila tudi tukaj kupčija živahnejša in so cene sopet više postala. — Prodalo se je te dni 8000 vreč sladkorja po f. 19.50 do 22.

Sadje — še precej kupčije, cene nespremenjene. Pomaranče, limoni f. 4 do 6, mandiji for. 74 do 78, datiji f. 24. fige v venci for. 15 do 16, opaša fr. 12 do 15, vobe for. 11 do 14, Eleme for. 18 do 33, Sultanina f. 20 do 35.

Olje — donra kupčija po trdnih cenah. Jedilno stane f. 42 do 48, namizno f. 70 do 101.

Petrolje — stalno na f. 9.25, kupčija slaba.

Domači pridelki — ščoi rudeči f. 10, bohinec f. 11, koks f. 12 do 12.50. Maslo f. 85 do 92.

Žito. — Kupčija in cene še slabše, nego oni teden.

Les — cene jako trdne, kupčija še precej živahna.

Seno — dobro konjsko forin. 1.20 do f. 1.40.

Borsno poročilo.

Malo posla, tendenca za državne papirje pri vsem tem prav dobra. Zaupanje na borsi raste.

Dunajska Borsa

dne 6. marcija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	83 gld 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	84 » 05 »
Zlata renta	108 » 60 »
5% avst. renta	99 » 20 »
Deinice narodne banke	869 » — »
Kreditne deinice	303 » 40 »
London 10 lir sterlin	124 » 25 »
Napoleon	9 » 79 »
C. kr. cekini	5 » 81 »
100 državnih mark	60 » 40 »

Zahvala.

Gospodu J. Posser-ju, trgovcu v Trstu se pospisano društvo za darovano mu podobno naš. presv. cesarja in še več družega srčno zahvaljuje.

Narodno kmetijsko društvo.

V Dutovljah, 1. marcija 1885.

Poslano.*

Ni mi navada drezati, niti delovati na to, da skelijo boleče rane; tudi ne oponašam rad, vendar hočem danes poskusiti, je-li mogoče enkrat uveriti dopisune, ki (po ukazu, nasvetu, vodstvu, želji proslavljenja nekojih) pomakajo pero v strup žolca, da si s tem srd in svojo

* Za takove šlanke je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon vleva. Uredn.

bolezni polajšujejo, iskaje pribežališča in tolažbe po listih, češ: sklenimo, potrdimo, vrzimo ga v deveto deželo, v deveti podzemeljski pekel.

Evo onim kričanjem nekoliko pojasnil!

Računi kažejo, da se je l. 1879 prijelo od al. ces. k. davkarje v Sežani 494 gl. kr., od koje svote denara je tedajni župan omenjenemu uradu koj plačal 158 gl. 48 kr. za občinske davke in equivalent. Ostanek pa je starešinstvo dalo enemu izmed onih, kojega nočem javno imenovati (saj je uže tako in tako v pre mnogih knjigah tajno zapisan, naj toraj javnemu svetu to ime zamolčim), proti plačujočim obrestim po 8 postotkov. Obresti glavnice ni v nobenih računih najti in kako se je ona glavnica pozneje uporabila, te je menda občinarjem predobro znano, in če tudi ne, saj so račun vsakdan na razpolago v občinski pisarnici.

Na tem mestu naj povem, da me jako žali le majhen pogled v prošlost, premišljevanje položaj naših ubozih občinarjev za onega časa, ko so morali vsled sklepa starešinstvenega udati se ogromnim nakladom bolnišničnih troškov. Krvavé so borne roke nosile denar v davkarji, in kedor ni danara imel, plačale so za silo telice in krave. Toraj mož, imajoč v rokah oni kapital, ki se šteje mej bolj blaga srca do ubogih, pustil je na takov način usmiljenost za plotom, ali jo pa poslal se šibo vred potovati ter udrihati po skoraj onemoglih kosteh. Tako je bilo, da preslepljeni starešine niso spoznali, da bi bolje bilo, ko bi bili denar pustili pri posameznih davkoplačevalcih, nego da so ga izročili enemu samemu, in še celo brez nobenega dobička! O, ljudstvo, kdo ti je bil izvoljen krmilom!

Da grem dalje.

Leta 1880. se je iztirjalo od občinarjev 100 gl. in l. 1881 60 gl., kateri denar se je, kakor vsled računov razvidno, uporabil za razne občinske potrebe.

Leta 1882. meseca avgusta izvoljen sem bil jaz županom, v kojem je iztirjal blagajničar 35 gl. 75 kr. ter plačal uže onega leta davkarji in sicer 30. novembra 100 gl.

Iztirjalo se je še v l. 1883. 99 gl. 30 kr. l. 1884. in 1885. 240 gl.

Plačalo se je pa davkarji uže prej omenjenih 109 gl., dne 12. junija l. 1883. 50 gl., dne 4. decembra l. 1883. 145 gl., dne 19. februarja 1884. 70 gl., dne 16. februarja 1885. 239 gl. 2 kr. Kaže se toraj za časa mojega županovanja iztirjate: 375 gl. 5 kr.; vplačila pa: 599 gl. 2 kr. vsled pobotnic.

Iz tega naj vsakdo blagovoli uveriti se, da je bila nerednica, kar so nekoti občinarji pisali nedavno v cenjeni »Edinosti«, ker razvidno je, da je županstvo moralo jako varčno biti, hoteč toliko — gotovo zastalih — davkov poplačati, mej tem ko ima občina le 120 gl. letnih davkov izročiti davkarji.

Dohodki občinski pa so zdaj manjši, nego za prejšnjega krmila. Koliko poti je treba plačati voznikom ali sploh poslanim, ki hodijo po bolnike v bolnišnico v Trst! Se ve da, prej se tega ni storilo, dasitudi je dež. odbor zahteval, in če se je slučajno kako leto več vplačalo za bolnišne troške, bilo jih je koj treba potegniti v žep, kakor da ne bi bili v davkarji varni, česar pa sedajne županstvo nikakor ne stori. »Bolnike obiskovati« je delo usmiljenja, zraven jih pa tudi domu pripeljati, če so bolni ne-ozdravljivi, dolgo trajajoče, to je tudi delo usmiljenja, ker potem takem ni več treba 50 postotkov naklade, ampak bo zadostovalo le 15 postotkov, kolikor je tudi za l. 1885. našim občinarjem naloženo.

Mnogo še bi imel govoriti, a nadejam se, da naš p. n. občinarji in bralci uže iz tega razvidijo, kako in kedo jih je krmil ter, da ni sedajne županstvo krivo, da je naš občinski pašnik na dražbi.

Dutorje, 1. marcija 1885.

Andrej Leš, župan.

»Ljubljanski Zvon.«



Štev. III je prinesla te le spise: 1. J. Stritar: Rod za rodov. Pesem. 2. J. K. žišnik: Rondel. Pesem. 3. Dr. Fr. Detela: Veliki grof. Zgodovinski roman (Dalje). 4. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. 22. Pod hrastko. 5. J. Starč: Pisma iz Zagreba X. 6. J. Stritar: Pogovori I. 7. A. Funtek: Utopljeni zvon. Balada. 8. J. Cimperman: Očehlo cve-tje. Sonetje. 9. France Wiethaler: Slavni Slovenci. I. Dr. Jakob Zupan. 10. Dr. Sivor: Vodnikov »Vršac«, pot-lej pa še nekaj. Slav-nostni govor magistra Sulfurija Udrihoviča. 11. Janko Kersnik: Agita-tor. Roman. (Dalje). 12. Književna poročila: II. Dr. K. Strekelj: Slovenska slovnica za srednje šole (Dalje). 13. Slovenski glasnik: Nove knjige slovenske. »Vita vitae mea« Matica Slovenska. Jurčičevi zbrani spisi. Imanitna knjiga. Slovenski slikar Jurij Subic. Slavo-deutsches und Slavo-italieni-sches. Die östlichen Alpenländer im In-vestitionsstreite. Popravek. 14. Janko Ka-lan: Š. h. »Ljubljanski Zvon« izhaja po 4 pole obsežen v velikej osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji: vse leto po 4 gl. 60 kr., pol leta po 2 gl. 30 kr., četrt leta po 1 gl. 15 kr. Za vse neav-strijske dežele po 5 gl. 60 kr. na leto.

The Singer Manufacturing & Co
NOVA JORK

samo za

JEDAN FORINT

na jedan može se dobiti živaču makinu
»Singer original«. bez povišenja cene.
Garancija 5 god. Poduka u kući badava.

The Singer Manufacturing & Co
Corso, Palazzo Salem.

Igle za makinu »Singer« 3 novč.
komad, ducet 30 novč.

Ustanovljene 1747.

Albert Samassa

c. k. dvorni zvonar
FABRIKANT STROJEV IN GASILNEGA ORODJA
V LJUBLJANI.

UBRANI ZVONOVI Z UPRAVO.

Vsaake sorte gasilnice izvrstne se-stave za občine, za gosilna društva v mestih in na kmetih. Hidrofori v-zvezi za vode, vrstne škrapilnice kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare. 3-12

Crkvene svečnike in druge pri-prave iz bron.

Sesalke in orodje za vodovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske in pivne sode in kadi, za drozganje, za gnojnice, za podzemeljske namene, za rečna in strojna dela. Dalje: ko-vinsko blago cevi iz litega in kova-nega železa s pritoklino, mehovi iz konopnine in gumija itd. po najnižjih cenah. Občine in gasilna društva plačujajo lahko za obroke.

30 svetlin

LEKARNA RAVASINI

Piazza della Stazione
V TRSTU.

Priporoča te le posebnosti:

Katramova voda posebno dober lek proti kataru, ker raztaplja »lex« iz trpotč-vg; soka proti preal-jeu; katar, kaš-lju in bolezn v grlu.

Hlebčki Ravasini naravno limonova barva, ki vonja prav malo po ribi, pristno, brez v-a-kara slabega okusa. Najboljši lek proti želi, trganju, iz-pohom, slabosti itd.

Ribje olje mešano z jedom in železom, lek po ceni in gotov, priporočljiv družinam, katere imajo otroke z dvojnim udi in ne morejo shoditi.

Adontina Ravasini lek proti zobobolu, edini pripomoček, ka-t-ri precej ostavi bolečine gnajliti zob.

Eliksir in zobobistni prah za čiščenje vzdrževanja zobovja in dobre vonjave v listih.

Dišeča glicerina proti pokanju kože, pri-poročljiva za s mo. Praški vedno po teh posebnosti na ime MARKA RAVASINI, lekarna »Alta Giustitia«, Piazza della Stazione. Zaloge mineralnih vod, posebnosti domače in inostranske, kemični izdelki in m. rodije. Izdelki iz elastične gume, rancelniško orodje, dišeče milo in drugi izdelki lekarni itd.

Vsaka naročba se precej izvrši.

1884.

razstava v Kalkuti (diploma s kolajno).

VLAHOV

lek odobren po c. kr. vladi, priporočen od zdravniških strokovnjakov, patentovan od zjedinenih držav Ameriških.

Dosežni uspeh: vsakorazna nerazpoložnost, neprebavljivost, kolika, gljiste, krvavica, (hemoroid), povračljive mrzlice, vodenica, pranic, lenost, slabost, čiščenje krvi. Čisti polagoma in okrepuje zdravje. — Z vsako staklenico vred dobi se tudi navod, kako se ima rabiti lek.

Pozor proti ponarejenju!

Da bi dobivanje leka olajšal zalaga ž njim izdelovatelj vse kavana, mrodijsnice, sladčarije in likerije v glavnih mestih po celem svetu 34-48

Tvornica: Romano Vlahov v Šibeniku. Glavna zaloga v Trstu ulica S. Lazzaro št. 1

NB. Pozor proti ponarejenju.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želočne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne priganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo (51)

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofaletti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti in G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in M. Raschini. Ena steklenica stane 30 novcev.

Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Piccoli-jeva

želodečna esenca

lekarna Piccoli-ja »pri angelu« na Dunajski cesti v Ljubljani ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pism in zdravniških priporočil.

Steklenica 10 kr. Kdor je vzame več, dobi primeren odpust.

Blagorodni gospod Piccoli v Ljubljani. Vaša želodečna esenca je jedino zdravilo, ki mi pomaga pri moji bolezni v želodcu. Vsakokrat kadar jo rabim, čutim olajšanje in zboljšanje.

Josip Sodati, župnik, Kamrje, pošta Črniče.

Tukaj velja izrek: »Čast zaslužku.« Vaša želodečna esenca, katero smo jaz in mnogo drugih bolnikov rabili v bolezni, je prav čudovita moč, posebno pri želodčnih boleznih. A. Lupetina, župnik, Kršan na Primorskem.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarničarja Piccoli-ja hitro in prečudno zdravilno moč. Ž njo ozdravilo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-kan. Plominj, Primorsko.

Antirrhoeumon najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolju, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastilje antoninske; (kolesci zoper gliste) izkušeno zdravilo zoper gliste škatljica 10 kr. 100 koščkov 60 kr. 1000 koščkov 5 gl.

Sallolne pastilje proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), plučnim, prsim in vnetnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost. Škatljica 20 kr.

Zeliščni prani sirup. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirup se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci ša toliko žlic. Steklenica 36 kr.

Tu navedena. Kaker vsa druga zdravila se zmiraj frišna dobe v lekarni

G. Piccoli-ja

»pri angelu«
LJUBLJANA, Dunajska cesta.

Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska.

Zaloge v Trstu so v lekarnah pl. Leutenburg Foraboschi, Prendini, Ravasini in Zanetti ter v vseh boljših lekarnah liste in Primorske. 18-30

NOVOST!!!

Pečat »TRST« najprikladnejše darilo, jako koristen, zadržujoč vse, kar je potrebno v pisarni, kakor: pečat iz kavčuka, z avtomatičnim barvilom, pero in avinčnik, vse v najelegančnejši obliki iz nikla in pregibljivo, da se more hrapiti v žepu. Nadalje okusno izdelani pečati v obliki pedalo-žonov, ur, škatlice za žvepljenke in razni drugi nežni pečati.

Pri odlikovanem grafičnem zavodu

H. FREISINGER-JA

Lloydova palača ulica »Mercato vecchio« 4
V TRSTU.

NOVOST!!!

Pečat »TRST« najprikladnejše darilo, jako koristen, zadržujoč vse, kar je potrebno v pisarni, kakor: pečat iz kavčuka, z avtomatičnim barvilom, pero in avinčnik, vse v najelegančnejši obliki iz nikla in pregibljivo, da se more hrapiti v žepu. Nadalje okusno izdelani pečati v obliki pedalo-žonov, ur, škatlice za žvepljenke in razni drugi nežni pečati.

Pri odlikovanem grafičnem zavodu

H. FREISINGER-JA

Lloydova palača ulica »Mercato vecchio« 4
V TRSTU.

Agencija za posredovanje

u službah i kod stanovanja

E. GEROMINI-JA

priskrbuje službe svake vrste u Au-striji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijim pogodbami.

Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

Medjunarodna linija

TRSTA VZI NOVI-JORK

TRSTA VZI NOVI-JORK naravnost.

Veliki prvotrazredni parniki te linije vozi jo redno v Novi-Jork in vpremajjo blago in popotnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo. 6-6

V NOVI-JORK. Odhod iz TRSTA.

Parnik »Trentonia« v 25. dan marča.

Popotniki naj se obrnejo na

J. Terkuile,

generalnega pasažnega agenta.

Via dell'Arsenale 13, Teatro Comunale
v TRSTU.

Kajuta za potnike 200 gl. Vmesni krov 60 gl.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na

Emiliano d'Ant. Poglayen,

generalnega agenta.

Brez te varstvene znamke, po-stavno zavarovane, ima se to zdravilo smatrati kot ponarejeno.

(Varst. znamka)

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žiricah, otekline, otrpelo ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo »cvetu« zoper trganje po dr. Maliču s srcevn stojičem znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Planinski želiščni sirup kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prane in pljučne bolezni; 1 stekl. 56 kr.

Koristnejši, nego vai v trgovini se nahaja-joči sokli in siropi. 7-20

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne otekline 1 stekl. 60 kr.

Anaterinska ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kristalinske kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijano osve-dočile pri zabasanji človeškega telesa, gla-vobolu, otrpnenih udih, skazenem želočnu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden zavoje a 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoje.

Naročila iz dežele izvrše se tako j v lekarni pri »samorogu«

Jul. pl. Trnkózy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.